

Allt färre lever på samhällets stöd

Under andra halvåret 2023 fortsatte antalet helårspersoner som försörjdes med sociala ersättningar och bidrag att minska, både i riket och i länet. Antalet är nu det lägsta sedan mätningarna startade 2014.

Även uttryckt som andel av befolkningen i åldern 20–64 år, har bidragstagarna blivit färre. För tio år sedan levde 16,2 procent av befolkningen i Dalarna på sociala ersättningar och bidrag. Idag är andelen nere på 12,4 procent. Riksgenomsnittet är 11,6 procent.

Ersättningar vid ohälsa från Försäkringskassan står för merparten. 7,4 procent av befolkningen i arbetsför ålder får stöd vid ohälsa, vilket är betydligt högre än genomsnittet i riket som är 6,2 procent.

Andelen invånare i Dalarna som får stöd vid arbetslöshet – 3,6 procent – eller ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd) – 1,4 procent – ligger på samma nivå som eller lägre än riksgenomsnittet.

Sedan 2014 har andelen som får stöd från Försäkringskassan minskat med 1,4 procentenheter. Framför allt är det färre som fått sjuk- och aktivitetsersättning (tidigare förtidspension), medan andelen som fått sjukpenning ökat.

Arbetsförmedlingens stöd har över tid varierat mer, med toppar vid exempelvis flyktingsströmmarna 2017 och pandemin 2020.

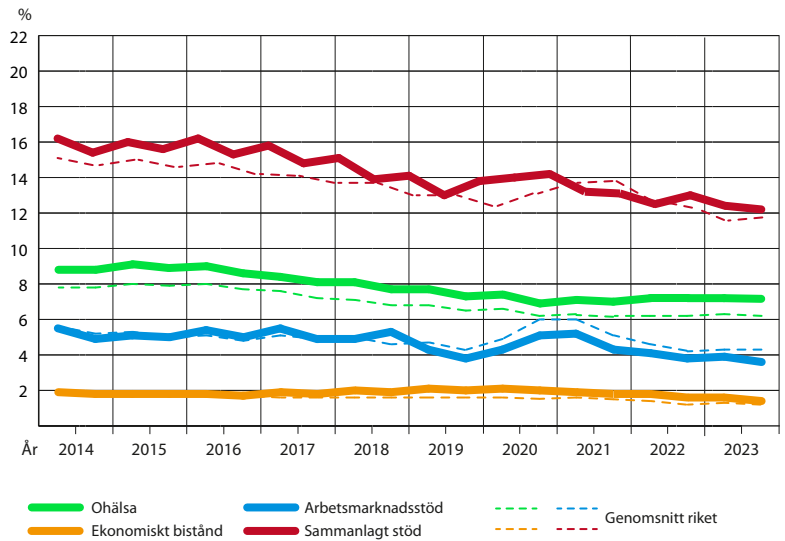
Andelen personer som får ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd/socialbidrag) från kommunerna var förra året den lägsta sedan 2014, men är betydligt lägre än andelarna som får stöd från Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

VAD ÄR "HELÅRSPERSONER"?

Statistiska centralbyrån, SCB, redovisar kontinuerligt statistik över hur många personer som skulle kunna försörjas med stöd från samhället på heltid under ett år. Antalet individer som får ersättning räknas om till helårspersoner, s.k. helårsekvivalenter. Två personer som varit heltidsarbetslösa ett halvår var, räknas exempelvis som en helårsekvivalent ("helårsperson"). Genom omräkningen blir olika typer av ersättningar jämförbara. > [SCBs beskrivning av statistiken](#).

Denna statistik redovisar alltså antalet personer som får samhällsstöd och anses ge en bra bild av behoven, medan utbetalda belopp ger en bild av samhällets kostnader. SCB redovisar dock inte regelbundet sådana s.k. försörjningsmått, dvs de sammanlagda utbetalda beloppen av stöd och bidrag. [Klicka här för de senaste siffrorna med försörjningsmått](#).

Helårspersoner som försörjdes av samhället 2014–2023, andel av befolkningen 20–64 år i Dalarna, snitt per månad

Källa: SCB

Antalet människor som försörjs av samhällets stöd är normalt något större under det första halvåret än under det andra. I Dalarna heltidsförsörjdes 12,4 procent av befolkningen av bidrag och ersättningar, i riket som helhet var andelen 11,6 procent under andra halvåret 2023.

Helårsekvivalenter, snitt per månad

Dalarna	juli-dec 2022	juli-dec 2023	diff.
Sjukpenning	4 667	5 006	339
Sjuk- och aktivitetsersättning	6 106	6 034	- 72
Arbetslöshet	1 368	1 522	153
Arbetsmarknadsåtgärder	3 989	3 626	- 363
Etableringsersättning	306	301	- 5
Ekonomiskt bistånd	2 412	2 145	- 267
Summa helårsekvivalenter	18 849	18 634	- 215

Under andra halvåret 2023 fortsatte antalet som heltidsförsörjs med sjuk- och aktivitetsersättning att minska. Mest minskade antalet helårspersoner i arbetsmarknadsåtgärder och de som fick försörjningsstöd. Antalet som fick sjukpenning fortsatte däremot öka kraftigt, jämfört med samma period året före.

Regioner görs jämförbara

För att kunna jämföra kommuner eller regioner sätts antalet helårsekvivalenter i relation till befolkningen i regionen. Exempel i diagrammet nedan: I Avesta, Borlänge och Hedemora skulle den samlade utbetalningen av samhällsstöd kunna försörja mellan 14 och 16 procent av befolkningen under ett år. I Leksand skulle utbetalningarna räcka till att heltidsförsörja 9 procent av befolkningen. Det kan exempelvis jämföras med värdet för hela riket: 11,6 procent av landets befolkning försörjdes av samhällets stöd andra halvåret 2023. Snittet i Dalarna var 12,4 procent.

forts.

Lokala skillnader

Diagrammet visar de genomsnittliga månadsvärdena i Dalarna under andra halvåret 2023. I åtta av länets 15 kommuner minskade andelen helårspersoner som försörjdes av samhället, jämfört med samma period föregående år. I övriga kommuner ökade andelen, eller var oförändrad.

I 10 av länets 15 kommuner lever en större andel av invånarna på ersättningar och bidrag än snittet i riket.

I de flesta av Dalarnas kommuner får, jämfört med riksgenomsnittet, en betydligt större del av befolkningen i arbetsför ålder stöd vid ohälsa. Men kommunerna skiljer sig åt. I Vansbro skulle stödet vid ohälsa kunna försörja 9,4 procent av befolkningen på heltid. I Falun och Leksand är andelen bara runt 6 procent. Jämförelsevis många Hedemorabor får sjuk- och aktivitetsersättning.

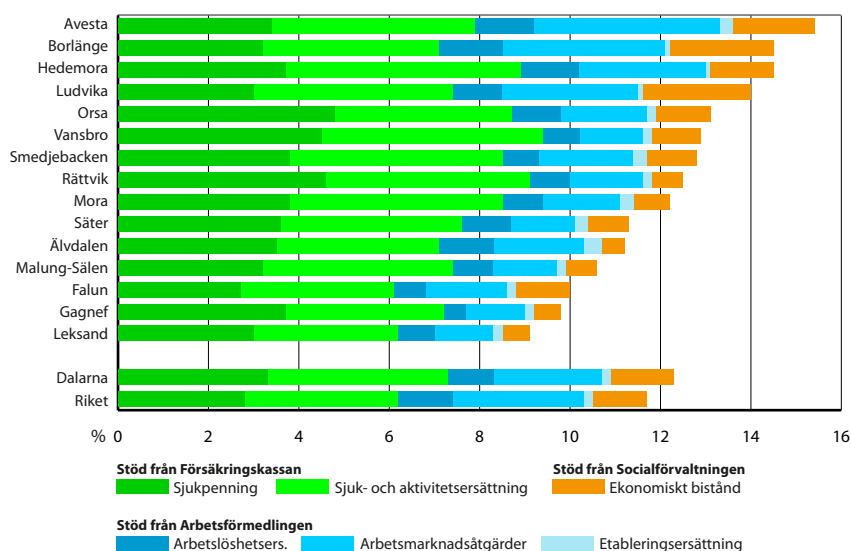
I Ludvika har länge försörjningsstödet stuckit ut. Andelen som kan försörjas med socialbidrag har ändå fortsatt att minska och ligger nu på 2,4 procent av den arbetsföra befolkningen vilket är den största andelen i länet, i paritet med Borlänge. Antalet helårspersoner i Ludvika som fick ekonomiskt bistånd ökade från 316 till 326, jämfört med första halvåret, medan antalet i Borlänge minskade från 728 till 665.

Falun och Leksand har de friskaste befolkningarna i länet, andelen invånare som hade sjukpenning eller sjuk- och aktivitetsersättning ligger runt 6 procent. Hedemora, Rättvik och Vansbro har däremot en stor andel invånare i arbetsför ålder som behöver stöd på grund av ohälsa.

Mer ohälsa bland kvinnor

Kvinnor får mer stöd vid ohälsa än män. Skillnaden är störst när det gäller sjukpenning, men skillnaden är också stor mellan hur stor andel av kvinnorna som fått sjuk-

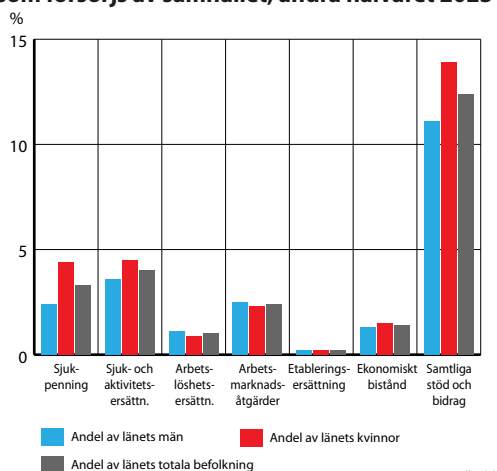
Helårspersoner som försörjdes av samhället under andra halvåret 2023, andel av befolkningen 20–64 år, snitt per månad

Källa: SCB

Hur stor andel av befolkningen i en kommun som försörjs med stöd skiljer sig åt. I Avesta är andelen över 15 procent, medan stödet i Leksand räcker till att heltidsförsörja 9 procent av befolkningen i arbetsför ålder.

Helårspersoner 20–64 år i Dalarna som försörjs av samhället, andra halvåret 2023

Källa: SCB

En större andel av kvinnorna än männen får ersättning vid ohälsa.

och aktivitetsersättning respektive hur stor andel av männen som får det.

När det gäller stöd vid arbetslöshet är förhållandet det motsatta, männen får mer stöd.

> Läs mer om samhällets stöd i...

[Avesta](#) | [Borlänge](#) | [Falun](#) | [Gagnef](#) | [Hedemora](#) | [Leksand](#) | [Ludvika](#) | [Malung-Sälén](#) | [Mora](#) | [Orsa](#) | [Rättvik](#) | [Säter](#) | [Smedjebacken](#) | [Vansbro](#) | [Älvdalen](#)